

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.11.2014 г.
COM(2014) 905 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Преглед на икономическото управление
Доклад относно прилагането на регламенти (ЕС) № 1173/2011, 1174/2011,
1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 и 473/2013¹**

¹ Регламент (ЕС) № 1173/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. за ефективното прилагане на бюджетното наблюдение в еврозоната, Регламент (ЕС) № 1174/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. относно принудителните мерки за коригиране на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната, Регламент (ЕС) № 1175/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики, Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси, Регламент (ЕС) № 1177/2011 на Съвета от 8 ноември 2011 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит, Регламент № 472/2013 на Европейския парламент и Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност, Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната. Въпреки че е част от пакета от шест законодателни акта относно икономическото управление Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите-членки не е включена в настоящия преглед. Тя е обект на отделен график, като крайният срок за извършването на преглед е 14 декември 2018 г.

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Преглед на икономическото управление
Доклад относно прилагането на регламенти (ЕС) № 1173/2011, 1174/2011,
1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 и 473/2013¹**

¹ Регламент (ЕС) № 1173/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. за ефективното прилагане на бюджетното наблюдение в еврозоната, Регламент (ЕС) № 1174/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. относно принудителните мерки за коригиране на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната, Регламент (ЕС) № 1175/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики, Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси, Регламент (ЕС) № 1177/2011 на Съвета от 8 ноември 2011 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит, Регламент № 472/2013 на Европейския парламент и Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност, Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната. Въпреки че е част от пакета от шест законодателни акта относно икономическото управление Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите-членки не е включена в настоящия преглед. Тя е обект на отделен график, като крайният срок за извършването на преглед е 14 декември 2018 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

За справянето със слабостите в системата за икономическо управление на ЕС, които икономическата и финансовата криза разкри, Съюзът предприе широк набор от мерки за подсилване на икономическото управление и за постигане на устойчиво сближаване, икономически растеж и работни места. От важно значение за тези усилия бяха законодателните пакети известни като пакета от шест законодателни акта и пакета от два законодателни акта. Предмет на настоящия преглед са седемте регламента от тези пакети², като през февруари 2014 г. за един от тях, Регламент 472/2013, беше публикуван първи преглед.³ С тези законодателни актове се цели постигането на по-тясна координация на икономическите политики чрез засилване на бюджетното наблюдение в рамките на Пакта за стабилност и растеж, въвеждане на нова процедура в областта на макроикономическите дисбаланси, създаване на рамка за държавите, изпитващи трудности във връзка с финансовата стабилност и кодифициране в законодателството на интегрирано икономическо и бюджетно наблюдение под формата на европейския семестър.

Основният въпрос, който се разглежда в рамките на настоящия преглед, е до каква степен новите правила, въведени с пакета от шест законодателни акта и с пакета от два законодателни акта, са били ефективни за постигането на целите им и до каква степен са допринесли за постигането на напредък при осигуряването на по-тясна координация на икономическите политики и на устойчива конвергенция на икономическите показатели на държавите членки, като същевременно са осигурили висока степен на прозрачност, надеждност и демократична отчетност.

Възможността да се направят заключения относно ефективността на регламентите е ограничена поради краткия опит в тяхното прилагане, тъй като пакетът от шест законодателни акта влезе в сила в края на 2011 г., а този от два законодателни акта едва в средата на 2013 г. Този период от време е не само кратък, но и се характеризира с тежка икономическа криза. При това положение правилата не могат да бъдат изпитани при нормални икономически условия.

2. ЕФЕКТИВНОСТ НА РЕГЛАМЕНТИТЕ

В следващите подраздели се разглежда ефективността на всеки от регламентите по отношение на постигането на целите му спрямо теми, свързани с различните елементи на законодателството за новото икономическо управление.

2.1. Фискално наблюдение

Цели

² Предвиденият краен срок за извършване на преглед на различните регламенти е 14 декември 2014 г.

³ COM(2014) 61 final от 6 февруари 2014 г.

Финансовата и икономическа криза и свързаното с нея нарастване на дефицита и равнището на дълга в ЕС изисква задълбочена реформа на Пакта за стабилност и растеж⁴ както по отношение на превантивните, така и на корективните мерки.⁵ Като цяло двете основни цели на реформите на пакета от шест законодателни акта и на пакета от два законодателни акта в областта на фискалното наблюдение бяха 1) засилено и задълбочено бюджетно наблюдение чрез превръщането му в по-постоянен и интегриран процес, включително и чрез засилен механизъм за налагане на санкции, и 2) допълнителен надзор на държавите членки от еврозоната, за да се осигури коригиране на прекомерните дефицити и подходящо интегриране в подготовката на националните бюджети на препоръките за политиката на ЕС за политиката.

По-специално, *превантивната част* беше засилена и стана по-обвързваща. С пакета от шест законодателни акта беше установено понятието за значително отклонение от средносрочната цел или от плана за корекции за постигането ѝ. Недостатъчното коригиране на такова отклонение може да доведе накрая до финансови санкции за държавите от еврозоната. Изискванията на плана за корекции бяха изготвени така, че да се вземат предвид рисковете по отношение на устойчивостта и цялостната икономическа обстановка. Целевият показател за разходите беше въведен, за да се осигурят по-ясни и оперативни насоки за държавите членки. Засиленото участие и прилагане във връзка с превантивните мерки отразяват важността на провеждането на разумна фискална политика при благоприятна икономическа конюнктура.

Корективната част беше актуализирана с привеждането в действие на критерия за дълга от Договора. Беше засилено налагането на санкции на държавите от еврозоната, които не изпълняват препоръките в рамките на процедурата при прекомерен дефицит. Бяха въведени нови разпоредби относно годишните цели за номиналния и структурния дефицит за периода на прилагане на процедурата при прекомерен дефицит. Като цяло бе подобрена гъвкавостта на Пакта за стабилност и растеж чрез въвеждането на възможност за адаптиране на темпото на бюджетна консолидация както в превантивната, така и в корективната част в обосновани случаи.

⁴ Първоначално целта на създадения през 1997 г. Пакт за стабилност и растеж беше координацията на бюджетните политики на държавите членки, за да се избегне подронването на насочената към ценова стабилност обща валутна политика от неустойчиви бюджетни политики. Пактът се състои от две части. целта на превантивната част е да се подsigури основополагащата способност на публичните финанси на държавите членки да създават макроикономическа стабилност и фискално пространство с цел справяне с икономическите шокове, които могат да възникнат. Основното изискване е държавите членки да постигнат и поддържат средносрочна бюджетна цел, специфична за страната бюджетна референтна стойност, определена в структурно изражение (т.е. коригирана спрямо фазата на икономическия цикъл и без да се вземат предвид еднократни и други временни мерки). Целта на корективната част — процедурата при прекомерен дефицит, е да се коригират грешките на политиката за brutния бюджет. Тя се основава на прагове за дефицита и дълга в размер съответно на 3 % и 60 % от БВП.

⁵ В приложение 1.1 са обобщени промените в Пакта за стабилност и растеж, въведени с пакета от шест акта и с пакета от два акта.

Като се отчитат степента и потенциалът от разпространението на отрицателни ефекти върху икономическото и бюджетното състояние на държавите членки от еврозоната, с пакета от два законодателни акта бяха въведени допълнителни процедури за наблюдение и мониторинг на държавите членки от еврозоната. Беше създадена система за постепенно засилващо се наблюдение от страна на Съвета и на Комисията, за да се гарантира навременно и трайно коригиране на прекомерните дефицити, както и да се даде възможност за ранно откриване на рисковете дадена държава членка да не спазва правилата на Пакта. Това включва анализа на проектите за бюджетни планове на държавите членки от еврозоната всяка есен и възможността Комисията да предвиди автономни препоръки към държавите членки с прекомерен дефицит. Освен това тя съдържа изискване за тези държави да представят програми за икономическо партньорство, в които са описани фискални структурни реформи, чиято цел е осигуряване на ефективна и трайна корекция на тези дефицити.

В допълнение към горното пакетът от два законодателни акта се основава на пакета от шест акта и на Директивата за бюджетните рамки и с него се въвеждат допълнителни елементи за укрепване на бюджетните рамки на държавите членки от еврозоната: посилен акцент върху средносрочното планиране, по-добре синхронизирани и по-прозрачни бюджетни процеси, процедури за насърчаване използването на безпристрастни макроикономически прогнози за бюджетно планиране, както и независим мониторинг на спазването на фискалните правила на национално равнище.

Оценка

Като цяло реформираната рамка доказва своята ефективност за укрепването на бюджетното наблюдение и по този начин за насочването на държавите членки в техните усилия за консолидиране на публичните финанси в трудни икономически условия. Въпреки че правилата се прилагат за сравнително кратък период от време и техният специфичен принос може трудно да бъде разграничен от този на други фактори, които налагат различни действия в областта на политиката, опитът досега показва, че реформираните бюджетни правила на ЕС действително са оказали влияние. Като цяло бе постигнат напредък по отношение на фискалната консолидация, като средната стойност за бюджетния дефицит на ЕС-28 намаля от 4,5 % от БВП през 2011 г. до прогнозираните равнища от около 3 % от БВП през 2014 г.

До момента изпълнението в рамките на реформираната *превантивна част* може да се счита за окуражително. Повечето засегнати държави членки са постигнали или напредват в правилната посока по отношение на средносрочните си цели (вж. приложение 1.2). Досега не беше отчетено значително отклонение. Едва когато икономическите условия се подобрят обаче ще може да се постигне още по-добро разбиране на ефективността на превантивната част, особено по отношение на целевия показател за разходите.

В рамките на *корективната част* устойчивата корекция на прекомерните дефицити беше впечатляваща, откакто пакетът от шест законодателни акта влезе в сила през декември 2011 г. По това време 23 от 27 държави членки бяха предмет на процедура при прекомерен дефицит (вж. приложение 1.3). До края на август 2014 г. този брой намаля на 11 от общо 28. Опитът по отношение на *целевия показател за дълга* е много ограничен, не на последно място, защото новите правила включваха преходен период за цялостното влизане в сила на целевия показател за дълга. Въпреки това привеждането в действие на целевия показател за дълга повиши осведомеността за значението на дълга по отношение на фискалната стабилност и предостави допълнителни стимули за свеждането на дълга до устойчиви нива. Междинните *цели за номиналния и структурния дефицит* в рамките на процедурата при прекомерен дефицит позволиха постигането на по-точни и прозрачни съвети и мониторинг по отношение на политиката. С това бяха смекчени отрицателните стимули за отлагане на структурната корекция и беше възможно вземането предвид на несигурността на макроикономическия сценарий, залегнал в препоръката. Възможността за адаптиране на съществуващите препоръки беше използвана при добре обосновани причини и се оказа особено полезна при адаптирането на посоката на консолидиране в бързо променящата се среда от последните десет години.

Тъй *като не бяха наложени санкции на държавите*, които не спазват реформираните правила на Пакта за стабилност и растеж, не е възможно да се направи пълна оценка на това дали целта за по-ефективно прилагане на бюджетното наблюдение в еврозоната беше наистина постигната. Може обаче да се каже, че допълнителните елементи в бюджетното наблюдение на държавите членки от еврозоната, въведени с пакета от два законодателни акта, изглежда са постигнали в голяма степен своята цел за увеличаване най-малкото на натиска за коригиране на прекомерните дефицити. Възможността Комисията да издава *автономни препоръки* беше съществен плюс по отношение на мониторинга на държавите членки с прекомерен дефицит, тъй като позволи предоставянето на насоки за тези държави на по-ранен етап. Това предполага по-добро установяване на рискове и дава възможност на държавите членки да ги вземат под внимание и да се вземат предпазни мерки. *Програмите за икономическо партньорство* ще повишат осведомеността на създателите на политики относно връзката на структурните реформи с бюджетната устойчивост и тяхната значимост. Това изисква съсредоточаване на програмите за икономическо партньорство върху конкретното установяване на онези съществуващи и потенциално необходими мерки, насочени към постигането на устойчивост на коригирането на дефицита.

През есента на 2013 г. беше направена първата прозрачна, сравнима и независима оценка на проектите на бюджетни планове на всички държави членки от еврозоната преди бюджетите да бъдат приети от националните парламенти.⁶ Това представлява важна промяна в подхода към бюджетното наблюдение от последваща оценка към предварителни насоки. По този начин това спомага за постигането на целта за

⁶ В приложение 1.5 се прави преглед на заключенията от този процес.

подходящо интегриране в подготовката на националните бюджети на дадена препоръка на ЕС за политиката.

Освен това пакетът от два законодателни акта за укрепване на фискалните рамки на държавите членки от еврозоната вече доведе до осезаеми подобрения. Обхватът и качеството на годишните бюджети и средносрочното бюджетно планиране трябва да бъдат модернизираны. Понастоящем тези процеси са като цяло основани на независимо изготвени или одобрени макроикономически прогнози. Националните бюджетни процеси в еврозоната следва да бъдат приведени в съответствие с общите етапи, определени в пакета от два законодателни акта. В еврозоната бяха създадени или подсилени широк кръг от структури, натоварени съгласно националното право да наблюдават по независим начин спазването на националните фискални правила. Тъй като повечето от тези органи бяха включени едва наскоро, тяхната независимост, надеждност и ефективност ще трябва да бъде потвърдена на практика през следващите години.

Правилата позволиха да се намери баланс между изискванията за устойчивост и за циклична стабилизация, *inter alia*, чрез модулацията на бюджетната консолидация в съответствие с икономическите условия и рисковете по отношение на устойчивостта в рамките на превантивната част и удължаването на крайните срокове за коригиране на прекомерните дефицити в рамките на корективната част. Съществува *обща клауза за дерогация* в рамките на превантивната и на корективната част за справяне с извънредни ситуации, представляващи заплаха за икономиките в еврозоната или в ЕС като цяло.

2.2 Процедура при макроикономически дисбаланси

Цели

В процедурата при макроикономически дисбаланси⁷ наблюдението на икономическите политики на държавите членки беше разширено отвъд бюджетните въпроси, за да бъдат включени външните дисбаланси, конкурентоспособността, цените на активите, както и вътрешния и външния дълг. Целите на двата регламента, с които беше въведена процедурата при макроикономически дисбаланси, бяха установяване на ефективна рамка за 1) откриването на макроикономически дисбаланси, 2) предотвратяването и коригирането на прекомерни макроикономически дисбаланси и 3) ефективното прилагане на коригирането на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната.

За постигането на тези цели бяха въведени следните основни инструменти:

Докладът за механизма за предупреждение представлява средство за първоначален преглед, с което се определят държавите членки, за които е необходим изчерпателен

⁷ Регламент 1174/2011 и Регламент 1176/2011.

анализ (задълбочен преглед) преди да може да се заключи, че са налице дисбаланси или прекомерни дисбаланси. Докладът също така допринася за установяване на въпросите, свързани с дисбаланса, които са от общ интерес и за които е необходимо обсъждане и координация между държавите членки чрез набор от показатели и поредица от допълнителни променливи (включително набор от социални показатели). Създадълбочените прегледи се установяват трудностите и вариантите, свързани с политиката, с цел изготвяне на препоръки за политиката и принос за диалога с институциите на ЕС и със съответните държави членки. При изготвяне на задълбочени прегледи Комисията основава своя анализ на богат набор от аналитични материали. Въз основа на оценката и заключенията от тези задълбочени прегледи могат да последват по-нататъшни стъпки в рамките на процедурата при макроикономически дисбаланси в зависимост от сериозността на ситуацията и на рисковете. Ако бъде установен дисбаланс в рамките на *превантивната част* от процедурата при макроикономически дисбаланси, могат да бъдат приети препоръки за политиката като част от специфичните за всяка държава препоръки, които Комисията представя в края на европейския семестър. За *държавите членки с прекомерен дисбаланс* може да бъде задействана процедура при прекомерен дисбаланс (корективната част на ПМД). В рамките на корективната част от засегнатите държави членки се изисква да подготвят планове за корективни действия, чието изпълнение се наблюдава редовно. На държавите членки от еврозоната могат да бъдат наложени финансови санкции, ако техните планове за корективни действия не са подходящи предвид предизвикателствата и ако бъдат установени пропуски при прилагането.

През 2013 г. Комисията укрепи социалното измерение на ИПС чрез разработване на набор от основни социални показатели и показатели за заетостта и увеличаване на броя на допълнителните показатели, които са в основата на годишния доклад за механизма за предупреждение, като например степента на участие, дългосрочната безработица, безработицата сред младите хора и броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване. Показателите за заетостта и социалните показатели бяха въведени в процедурата при макроикономически дисбаланси, за да се постигне по-добро разбиране на пазара на труда и на социалните тенденции и рискове. Комисията ще гарантира също така, че европейските социални партньори са по-тясно свързани с процеса на европейския семестър.

Оценка

Макар целта на доклада за механизма за предупреждение и свързания с него набор от показатели не е да се опитат механично да установят дисбаланси, наборът от показатели се оказва полезен инструмент за предоставяне на първоначална оценка на рисковете и на коригирането на дисбалансите. Освен това наборът от показатели беше полезен като инструмент за комуникация и отчетност, когато трябва да се обосновава защо за дадена държава членка е необходим или не е необходим подробен преглед на макроикономическите рискове. Наборът от показатели не е статичен инструмент и през последните три години Комисията в сътрудничество с Европейския парламент и Съвета извърши редица промени. Въпреки че би било от полза да се поддържа

относително стабилна структура на набора от показатели, редовните оценки на променливите в него продължават да бъдат необходими, за да се вземат предвид не само развитието на икономиката, и свързаните с това рискове, но и напредъкът в статистическо отношение.

Задълбочените прегледи са се доказали като основна част от процедурата при макроикономически дисбаланси. Те обхващат най-важните дисбаланси във всяка икономика и начина, по който те могат да повлияят на растежа, заетостта и финансовата стабилност в средносрочен план. По време на първите три годишни етапа Комисията публикува 42 задълбочени прегледа (2012 г.: 12 държави членки, 2013 г.: 14 държави членки, 2014 г.: 17 държави членки) за общо 18 държави членки.⁸ Това е отражение на факта, че първите етапи от процедурата при макроикономически дисбаланси се осъществяваха в контекст на криза и възстановяване, като в няколко държави членки бяха установени дисбаланси (а в няколко прекомерни дисбаланси), които изискват подробен и редовен анализ. Нарастването на броя на i) държавите членки, които бяха обект на задълбочени прегледи, ii) на дисбалансите, установени от Комисията и iii) на прекомерните дисбаланси не означава, че макроикономическите рискове в ЕС са се увеличили. Това показва, че процедурата постепенно натрупва опит, разширява обхвата на интереса си и се стреми да открива потенциално неблагоприятните промени преди те да са оказали въздействие върху икономиките. Що се отнася до въпроса дали процедурата е била ефективна в установяването на съответните въпроси на политиката, дали е допринесла за предоставянето на подходящи препоръки относно политиката и за техния мониторинг, както и дали е оказала влияние върху дебатите относно политиката във всяка държава членка и в ЕС като цяло, трябва да се отбележи, че процедурата при макроикономически дисбаланси, заедно с други елементи на икономическото управление, допринесе за общото разбиране сред държавите членки на техните конкретни и общи предизвикателства в областта на политиката и ответните мерки. Необходимо е обаче да се подобри изпълнението на съответните препоръки относно политиката и да се намерят начини за подобряване на стимулите за държавите членки да приемат и прилагат необходимите политики.

Процедурата при прекомерен дисбаланс *все още не е прилагана* досега. През 2013 г. и 2014 г. Комисията установи прекомерни дисбаланси пет пъти, но не представи предложение за тяхното официално приемане от Съвета, поради което процедурата не беше задействана. И през двете години Комисията беше на мнение, че политиките, очертани от съответните правителства (Испания и Словения през 2013 г., и Италия, Хърватия и Словения през 2014 г.) в техните национални програми за реформи и програми за стабилност (или за конвергенция), са подходящи за справяне със съответните предизвикателства, набелязани в задълбочените прегледи. При все това Комисията при всеки един от тези случаи използва присъщата на рамката на

⁸ Вж. приложение 2 за подробности.

процедурата при макроикономически дисбаланси гъвкавост, за да приведе в действие изпълнението на специфичен и *строг мониторинг на изпълнението на политиката*, допринасящ за постигане на колективно въздействие под влияние на мнозинството, на оценка на действията в реално време и на действия за насърчаване на реформи в държавите членки⁹.

2.3 Държави от еврозоната, изпитващи затруднения по отношение на финансовата си стабилност¹⁰

Цели

Основната цел на втория регламент от пакета от два законодателни акта е да се засилят мониторингът и наблюдението за онези държави членки, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност. Той е предназначен за установяване на прозрачни, ефикасни, рационализирани и предвидими процедури по наблюдение над държавите членки, които са обект на засилено наблюдение, програма за макроикономически корекции или наблюдение след приключването на програмата. За онези държави от еврозоната, за които се прилага програма за макроикономически корекции, се прекратява изпълнението на иначе припокриващи се процедури по превантивни инструменти, включително европейския семестър, процедурата при макроикономически дисбаланси и другия регламент от пакета от два законодателни акта. Това отразява *inter alia* ролята на процедурата при макроикономически дисбаланси като процедура за предотвратяване, а не като инструмент за управление на кризи¹¹.

Оценка

Държавите членки от еврозоната, които получават финансова помощ в рамките на програма за макроикономически корекции към момента на влизане в сила на регламента през май 2013 г. бяха Гърция, Ирландия, Португалия и Кипър. Кипър и Гърция, където все още се изпълняват програми, се завърнаха частично към финансиране на финансовите пазари по-рано от очакваното. Испания поиска финансова помощ само за рекапитализацията на финансовите си институции и беше

⁹ Комисията публикува два доклада относно специфичния мониторинг на изпълнението на политиката в Испания и Словения през есента и зимата на 2013—2014 г.

¹⁰ Официален преглед вече беше предприет по-рано през годината. Вж. COM(2014) 61 final.

¹¹ В края на програмата държавите членки подлежат на ПМД и анализът в рамките на задълбочения преглед определя дали те следва да бъдат в превантивната или корективната част по ПМД. Въз основа на досегашния опит може се заключи, че взаимодействието между ПМД и програмите за макроикономически корекции беше много гладко. Въпреки това годишният цикъл на ПМД може да се характеризира със сравнително голямо забавяне между засиленото наблюдение по приключваща програма и мониторинга в рамките на процедурата при прекомерен дисбаланс (в случай че прекомерните дисбаланси се запазят по-дълго от продължителността на програмата), като частично наблюдението след приключването на програмата взема превес.

обект на програма за макроикономически корекции. Междувременно Ирландия и Португалия приключиха успешно програмата за макроикономически корекции и навлязоха в етап на наблюдение след приключването на програмата. След приключването на програмата за нейния финансов сектор през януари 2014 г. Испания също е обект на наблюдение след приключването на програмата. И трите страни си възстановиха достъпа до пазара на държавни дългови инструменти при устойчиви лихвени проценти. Като цяло бяха постигнати съществени успехи при намаляването на бюджетните дефицити в държавите, в които понастоящем се изпълняват програми или такива програми бяха изпълнявани в миналото, и като цяло публичният дълг се стабилизира.

Въз основа на опита на тези страни интегрираният набор от правила действително повишава прозрачността, предвидимостта, практичността и ефикасността на наблюдението и мониторинга на държавите членки, изпитващи или застрашени от сериозни финансови затруднения. Тъй като обаче регламентът влезе в сила едва след началото на всички текущи и приключили програми, оценката на ефективността е непълна. По-специално, голяма част от разпоредбите на регламента се отнасят за периода на разработване и договаряне на програмите. По отношение на съществуващите програми това е било преди влизането в сила на регламента. Следователно ефективността на регламента не може да бъде оценена по отношение на тези по-ранни етапи. В допълнение не е възможна оценка на ефективността на регламента по отношение на засиленото наблюдение, тъй като все още нито една държава членка от еврозоната не е била поставена под засилено наблюдение. Възможността за оценка на ефективността на наблюдението след приключването на програмата се ограничава и от факта, че Ирландия, Испания и Португалия са обект на такова наблюдение след приключването на програмата от по-малко от една година. Следователно ефективността може да бъде изцяло оценена само по отношение на съществуващите програми за макроикономически корекции. С оглед на макроикономическите развития, посочени по-горе, съществуващите програми за макроикономически корекции са постигнали целите, поставени в регламента, за бързо възстановяване на стабилно и устойчиво икономическо и финансово положение и за възстановяване на достъпа до финансовите пазари. Ако в бъдеще бъдат изпълнени другите разпоредби, в регламента се предвиждат *inter alia* подобряване на информацията за Европейския парламент и набор от изисквания, които имат за цел социалният ефект от програмите да бъде по-добре взет предвид и да бъдат по-добре защитени основни политики, като например политиката на здравеопазването и политиката на образованието.

3. ИКОНОМИЧЕСКО СБЛИЖАВАНЕ, ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА РАСТЕЖ И РАБОТНИ МЕСТА И ПОТЯСНО КООРДИНИРАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПОЛИТИКИ

Трудно е ефектът на изменената система за икономическо управление върху устойчивото сближаване да бъде оценен поради това, че от въвеждането на новото

законодателство е изминало твърде кратко време, за да могат да се направят значими заключения. В този контекст добър пример представлява процедурата при макроикономически дисбаланси. Въпреки че много дисбаланси, свързани с потока на капитали, като например дефицитите по текущата сметка, са преодоляни, не може да се каже същото по отношение на дисбалансите, свързани с размера на натрупаните дългове, като например външния дълг. Следователно макар да се наблюдава намаление на макроикономическите рискове за много страни, извършването на значима оценка на действителния принос на препоръките за политиката в рамките на процедурата за засилването на растежа, увеличаването на заетостта и подобряването на финансовата стабилност, би изисквало много по-дълга времева рамка в сравнение с опита, натрупан до този момент във връзка с процедурата при макроикономически дисбаланси. По-специално, истинската проверка ще се състои в това дали инструментът може да предотврати натрупването на дисбаланси и рискове по време на „добри“ времена за икономиката.

Въпреки това, като гарантира тясна координация на политиките, новата система за икономическо управление помага за насърчаване на сближаването по отношение на растежа и за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж¹². Освен това, като предотвратява възникването на големи макроикономически дисбаланси, новата система за икономическо управление има за цел да смекчи факторите, които понастоящем са основната причина за големите циклични различия между държавите членки. Регламентите от пакета от два законодателни акта и пакета от шест законодателни акта съществено засилиха рамката на ЕС за управление в различни области на политиката. Европейският семестър съчетава тези различни инструменти в обобщаваща рамка за интегрирано многостранно икономическо и бюджетно наблюдение и оптимизирането и засилването на европейския семестър през 2015 г., изложено в Годишния обзор на растежа за 2015 г. на Комисията, ще подобри допълнително неговото функциониране.¹³

Отношенията между различните инструменти на икономическо наблюдение са комплексни и намаляват прозрачността на законотворчеството, което от своя страна създава предизвикателства за неговото изпълнение, за комуникацията със заинтересованите страни и широката общественост и следователно за възприемането на политиката, демократичната легитимност и отчетността. Осигуряването на подходящо участие на националните парламенти продължава да бъде от решаващо значение за осигуряване на легитимността на действията на държавите членки. На равнище ЕС Европейският парламент играе ключова роля именно чрез „икономическите диалози“, които позволиха от институционалните участници редовно

¹² За по-обширен анализ на напредъка по стратегията Европа 202, вж. Съобщение на Комисията *Преглед на резултатите от стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж*, COM(2014)130.

¹³ За повече информация, вж. Годишен обзор на растежа за 2015 г., COM(2014)906.

да бъде търсена отговорност за основните проблеми, свързани с икономическото управление.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Системата за икономическо управление претърпя цялостни промени вследствие на финансовата и икономическата криза. Различните законодателни актове относно управлението бяха в основата на това развитие и засилиха съществено съществуващата система за управление. Като цяло дефицитите намаляха и за много страни процедурата при прекомерен дефицит беше прекратена и дисбалансите са в процес на коригиране. Въпреки това растежът все още е уязвим, а икономическите предизвикателства продължават да бъдат големи.

Поради краткото време, което е изминало от нейното влизане в сила, опитът от прилагането на новата система за икономическо управление е ограничен и някои специфични инструменти все още не бяха изпробвани. Освен това досега системата беше приложена в условията на (след) тежка финансова и икономическа криза, което намалява възможността ефективността на системата да бъде оценена при по-благоприятни икономически обстоятелства. В действителност ефикасността на системата зависи в голяма степен от нормалното функциониране на нейната превантивна част, и именно тя трябва все още да се докаже при по-благоприятни икономически обстоятелства.

Настоящият преглед разкри някои силни страни, както и някои възможни области за подобрене по отношение на прозрачността и комплексността на законотворчеството и неговото въздействие върху растежа, дисбалансите и конвергенцията. Комисията ще обсъди тези въпроси с Европейския парламент и Съвета през идните месеци.

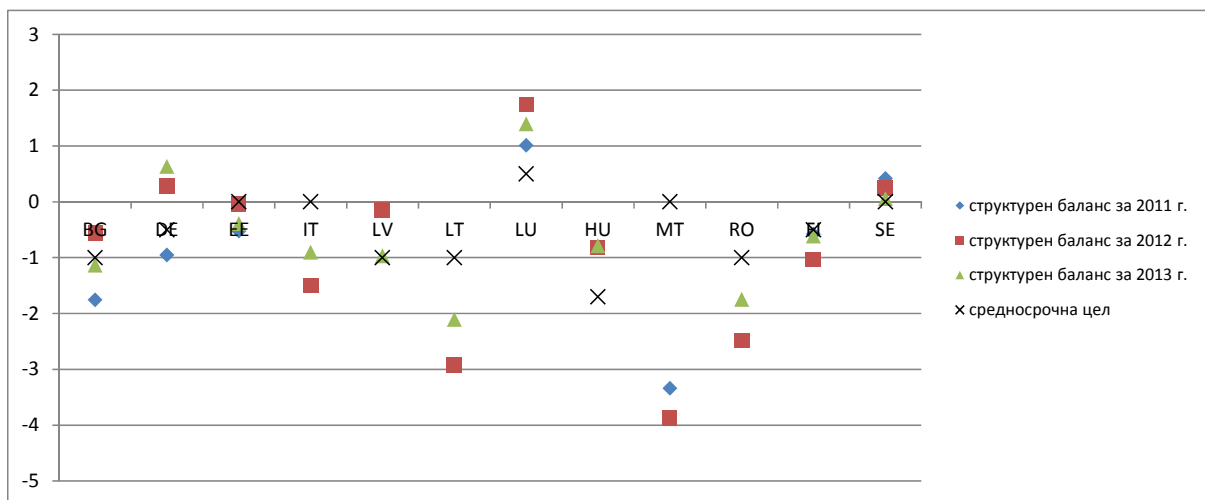
ПРИЛОЖЕНИЕ 1: БЮДЖЕТНО НАБЛЮДЕНИЕ

1.1 Промени в превантивната и корективната част на Пакта за стабилност и растеж след реформите от 2011 г. (в курсив) в рамките на съществуващите изисквания

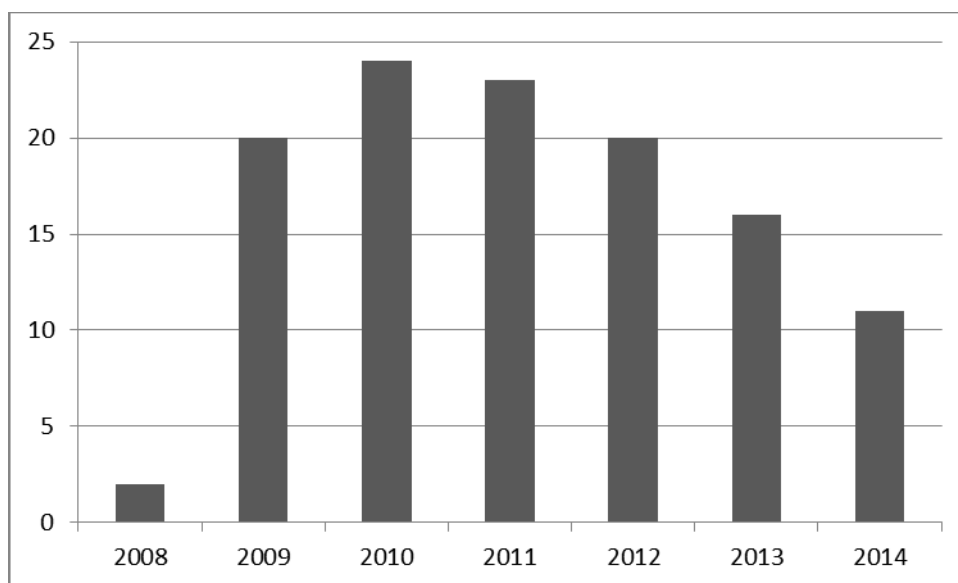
Цел	Описание	План за корекции	Описание на прилагането
Превантивна част			
Изискване за състояние близко до балансиран бюджет или излишък	<p>Средносрочни цели за всяка страна в структурно изражение</p> <ul style="list-style-type: none"> - осигуряване на предпазен марж по отношение на ограничението за дефицита от 3 % - осигуряване на бърз напредък по отношение на устойчивостта - осигуряване на възможност за бюджетни маневри <p>За еврозоната и държавите членки, членуващи в ERM II: прагове от -1 % от БВП</p> <p><i>Показател за разходите: разходите, при които не се отчитат дискреционните мерки по отношение на приходите, трябва да нарастват \leq средносрочния потенциален БВП</i></p>	<p>0,5 % от БВП като показател:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повече в добри времена - по-малко в трудни времена $>0,5$ %, ако дългът е над 60 % или при силно изразени рискове за устойчивостта <p>Временно отклонение от плана за корекции се разрешава при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изпълнение на важни структурни реформи с осезаемо влияние върху дългосрочната устойчивост на публичните финанси – фокус върху пенсионната реформа - необичайно събитие извън контрола на дадената държава членка, което има значително въздействие върху финансовата позиция - сериозен икономически спад в еврозоната или ЕС като цяло, при условие че той не застрашава средносрочната бюджетна устойчивост 	<p><i>Процедура за коригиране на съществено отклонение (0,5 % за 1 година или кумулативно за 2 години от средносрочната цел или плана за корекции)</i></p> <p><i>За еврозоната: финансови санкции в случай на повторно неспазване (лихвоносен депозит в размер на 0,2 % от БВП)</i></p>
Корективна част			
Коригиране на сериозни грешки на политиката	<p>Поставят се прагове:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефицит от 3% от БВП - дълг от 60 % от БВП или достатъчно намаляващ <p><i>Определение за достатъчно намаляване = спазване на показателя за намаляване на дълга</i></p> <p><i>Показател за намаляване на дълга = намаляване с 5 % средно на година в</i></p>	<p>Минимално годишно подобрене от най-малко 0,5 % от БВП като показател в структурно изражение</p> <p>Възможно удължаване на срока:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ако са предприети ефективни действия и при неочаквани неблагоприятни икономически събития със 	<p><i>За еврозоната: На всеки етап от ПД ще се активира предупредителна система</i></p>

	<p>продължение на 3 години на частта от дълга, надхвърляща тавана от 60 %, като се отчете икономическият цикъл, или спазване през следващите две години.</p> <p>(Преходен период за държави членки в ППД към момента на влизане в сила (декември 2011 г.) за три години след коригирането на прекомерния дефицит).</p>	<p>значими неблагоприятни последици за правителствените финанси</p> <ul style="list-style-type: none"> - В случай на сериозен икономически спад в еврозоната или в Съюза като цяло, при условие че той не застрашава бюджетната устойчивост в средносрочен план 	<p>с нарастващи санкции</p>
--	--	--	-----------------------------

1.2 Структурен баланс и средносрочни цели на страните в превантивната част

1.3. Брой държави — членки на ЕС, в процедура при прекомерен дефицит

1.4 Структурно подобрение, препоръчано от Съвета в препоръките относно ППД (процентни пунктове от БВП)

		2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
IE	27/4/2009 г.		1,5	1,5	1,5	1,5			
	2/12/2009 г.		2	2	2	2	2		
	7/12/2010 г.			1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	
FR	27/4/2009 г.		1	1	1				
	2/12/2009 г.		1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²			
	21/6/2013 г.					1,3	0,8	0,8	
ES	27/4/2009 г.		1,25	1,25	1,25				
	2/12/2009 г.		1,6	1,6	1,6	1,6			
	10/7/2012 г.				2,7	2,5	1,9		
	21/6/2013 г.					1,1	0,8	0,8	1,2
MT	16/2/2010 г.			0,75					
	21/6/2013 г.					0,7	0,7		
BE	2/12/2009 г.		0,75	0,75	0,75				
	21/6/2013 г.					1			
DE	2/12/2009 г.		0,5	0,5	0,5	0,5			
IT	2/12/2009 г.		0,5	0,5	0,5				
NL	2/12/2009 г.			0,75	0,75	0,75			
	21/6/2013 г.					0,6	0,7		
AT	2/12/2009 г.			0,75	0,75	0,75			
PT	2/12/2009 г.		1,25	1,25	1,25	1,25			
	9/10/2012 г.				2,3	1,6	1,3		
	21/6/2013 г.					0,6	1,4	0,5	
SI	2/12/2009 г.		0,75	0,75	0,75	0,75			
	21/6/2013 г.					0,7	0,5	0,5	
SK	2/12/2009 г.		1	1	1	1			
UK	8/7/2008 г.	0,5							
	24/3/2009 г.		1	1	1	1			
	2/12/2009 г.		1,75	1,75	1,75	1,75	1,75		
LV	7/7/2009 г.		2,75	2,75	2,75				
PL	7/7/2009 г.		1,25	1,25	1,25				
	21/6/2013 г.					0,8	1,3		
	2/12/2013 г.						1	1,2	
LT	7/7/2009 г.	1,5	1,5	1,5					
	16/2/2010 г.		2,25	2,25	2,25				
RO	7/7/2009 г.		1,5	1,5					
	16/2/2010 г.		1,75	1,75	1,75				
CZ	2/12/2009 г.		1	1	1	1			
BG	13/7/2010 г.			0,75					
DK	13/7/2010 г.			0,5	0,5	0,5			

Годишно средно подобрение. Оцветените клетки означават годишни цели. Не съдържа Гърция и Кипър (фискалните подобрения бяха изразени като промени в първичния баланс (за Гърция) или номинална стойност от мерки (за Кипър).

Забележки: ¹ Препоръката е изразена в кумулативно изражение за целия период на процедурата при прекомерен дефицит. ² „Над 1 % от БВП“

1.5 Становища на Комисията от 15 ноември 2013 г. относно проектите на бюджетни планове

Държава	Цялостно съответствие на проекта на бюджетен план с Пакта за растеж и стабилност			Цялостно съответствие с бюджетно-структурните реформи в специфичните за всяка държава препоръки за 2013 г.	
	Цялостно заключение въз основа на прогнозата от есента на 2013 г. на Комисията	Съответствие с процедурата при прекомерен дефицит през 2013—2014 г.	Съответствие с изискванията на предпазните мерки през 2014 г.	Цялостно заключение относно напредъка по отношение на бюджетно-структурните реформи	Напредък по отношение на отделни реформи в отговор на структурната част от специфичните фискални препоръки от юни 2013 г.
BE	Като цяло съобразен с изискванията	Трайна корекция на прекомерния дефицит през 2013 г.	Известно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочните цели	Ограничен напредък	Ограничено действие: изрични координационни договорености между федералното и подфедералното равнище
DE	Съобразен с изискванията	Не се прилага.	Средносрочните цели са задминати	Няма напредък	Не са предприети действия по отношение на структурните части от специфичните бюджетни препоръки
EE	Съобразен с изискванията	Не се прилага.	На равнище средносрочни цели	Известен напредък	Напредък: правило за балансиран бюджет Ограничено действие: правила за многогодишни разходи и тавани
ES	Риск от несъобразяване с изискванията	Фискалното подобрене е постигнато през 2013 г. и е застрашено през 2014 г.	Не се прилага.	Известен напредък*	Напредък: независима бюджетна институция; просрочени задължения в публичния сектор; индексационни схеми; пенсионни схеми; реформа в публичната администрация; разходи за здравеопазване. Ограничено действие: подробен преглед на разходите; преглед на данъчната система
FR	Съобразен с изискванията, но без допълнителен марж	Фискалното подобрене, постигнато през 2013 г. и 2014 г.	Не се прилага.	Ограничен напредък*	Напредък: пенсионна система Ограничено действие: преглед на разходите; данъчна система; децентрализация
IT	Риск от несъобразяване с изискванията	Не се прилага.	Съобразен с показателя за дълга през 2013 г., изложен на риск през 2014 г.	Ограничен напредък	Ограничено действие: публични разходи; данъчна политика
LU	Риск от несъобразяване с изискванията	Не се прилага.	Съществено отклонение от средносрочните цели	Известен напредък	Напредък: средносрочна бюджетна рамка
MT	Риск от несъобразяване с изискванията	Водещата цел е постигната през 2013 г., фискалното подобрене е изложено на риск за 2013 г. и 2014 г.	Не се прилага.	Ограничен напредък*	Напредък: бюджетна рамка; ефикасност на публичната администрация (продължават да съществуват рискове, свързани с приемането и прилагането); здравеопазване (информацията не позволява да се направят изводи) Ограничено действие: пенсионна система
NL	Съобразен с изискванията, но без допълнителен марж	Фискалното подобрене, постигнато през 2013 г. и 2014 г.	Не се прилага.	Известен напредък*	Напредък: бюджетна рамка; жилищен пазар (изпълнение на минали реформи) Ограничено действие: пенсионна система; данъчни кредити и привилегии
AT	Като цяло съобразен с изискванията	Трайна корекция на прекомерния дефицит през 2013 г.	Известно отклонение от плана за корекции за постигане на	Известен напредък	Напредък: пенсионна система трудов пазар Ограничено действие:

			средносрочните цели		обвързване на пенсионните доходи с промените в продължителността на живот; хармонизация на пенсионната възраст
SI	Съобразен с изискванията, но без допълнителен марж	Фискалното подобрене, постигнато през 2013 г. и 2014 г.	Не се прилага	Ограничен напредък*	Напредък: данъчна система; бюджетна рамка; дългосрочни грижи Ограничено действие: пенсионна система
SK	Като цяло съобразен с изискванията	Трайната корекция е изложена на риск през 2014 г. - фискалното подобрене, постигнато	Известно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочните цели	Ограничен напредък	Напредък: данъчна система (събиране) Ограничено действие: пенсионна система; данъчна политика; здравни грижи; бюджетни правила
FI	Риск от несъобразяване с изискванията	Не се прилага	Съществено отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочните цели, нарушение на прага от 60 % през 2014 г.	Известен напредък	Напредък: ефикасност на публичния сектор; финанси на общинския сектор; пенсионна реформа

ПРИЛОЖЕНИЕ 2: ПРОЦЕДУРА ПРИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ДИСБАЛАНСИ

2.1 Резултати от прилагането на ПМД

	Заклучения в докладите за механизма за предупреждение (ДМП)	Заклучения след задълбочените прегледи			Забележки	
		Дисбаланси	от които прекомерни дисбаланси			
			Според Комисията	По препоръка на Комисията за приемане от Съвета		Официално приети от Съвета
2012 г.	<p>Задълбочени прегледи ще бъдат изготвени за 12 държави членки: BE, BG, DK, ES, FR, IT, CY, HU, SI, SE, FI, UK.</p> <p>Не са необходими задълбочени прегледи за 11 държави членки (липса на дисбаланси): CZ, DE, EE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, AT, SK.</p> <p>Страни, в които се изпълняват програми (4): EL, IE, PT, RO.</p>	<p>Всички държави членки, за които беше изготвен задълбочен преглед.</p>	Няма.	Няма.	Няма.	<p>Положението в Кипър и Испания беше сходно (Комисията характеризира дисбалансите в тези страни като много сериозни). Въз основа на натрупания опит можеше да се очаква, че малко след като и двете страни поискаха финансова помощ (макар и от различно естество), е трябвало да бъде открит прекомерен дефицит. Комисията характеризира дисбалансите във Франция, Италия, Унгария и Словения като сериозни.</p>
2013 г.	<p>Задълбочени прегледи ще бъдат изготвени за 14 държави членки: BE, BG, DK, ES, FR, IT, HU, CY, MT (нов), NL (нов), SI, SE, FI, UK.</p> <p>Не са необходими задълбочени прегледи за 9 държави членки (т.е. липса на дисбаланси): CZ, DE, EE, LV, LT, LU, PL, AT, SK.</p> <p>Страни, в които се изпълняват програми</p>	<p>Всички държави членки (13), за които беше изготвен задълбочен преглед.</p>	ES, SI.	Няма.	Няма.	<p>За Кипър не беше изготвен задълбочен преглед поради това, че между публикуването на ДМП и задълбочените прегледи беше постигнато споразумение за финансова помощ. Според Комисията дисбалансите във Франция, Италия и Унгария изискват решителни действия в областта на политиката. Въпреки откриването на прекомерни</p>

	(5): EL, IE, PT, RO, и малко след публикуването на доклада за механизма за предупреждение: Кипър. Испания не беше сметена за страна, в която се изпълнява програма, с оглед на секторното естество на нейната програма за икономическо приспособяване и финансова помощ.					дисбаланси в Словения и Испания през 2013 г. коригиращите мерки по смисъла на процедурата при прекомерни дисбаланси не бяха използвани с оглед на качеството на ответните мерки на политиката, представени в техните национални програми за реформи и програми за стабилност. Вместо това Комисията заедно със специален, неофициален мониторинг за тези две държави членки и като остава отворена възможността за задействането на коригиращите мерки на по-късен етап.
2014 г.	<p><i>Задълбочени прегледи ще бъдат изготвени за 17 държави членки: BE, BG, DE (нов), DK, IE (нов, след успешното завършване на програмата за икономическо приспособяване и повторно интегриране в стандартните процедури), ES, FR, HR (нов, след присъединяването), IT, LU (нов), HU, MT, NL SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Задълбочени прегледи не са необходими (т.е. няма дисбаланси): за 7 държави членки: CZ, EE, LV, LT, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Страни, в които се прилагат програми (4): EL, CY, PT, RO</i></p>	Всички държави членки, за които бяха изготвени задълбочени прегледи, с изключение на DK, MT и LU, за които не беше установен дисбаланс (14).	IT, HR, SI.	Няма	Няма	<p>Според Комисията дисбалансите в Ирландия, Испания, Франция, Италия и Унгария изискват решителни действия на политиката.</p> <p>Предприемане за първи път на някои стъпки: -- „сметчане“ на процедурата в Испания с преминаване от прекомерен дисбаланс към дисбаланс, -- в три случая въз основа на задълбочените прегледи не бяха установени дисбаланси: (DK, LU, MT), -- задълбочен преглед беше изготвен за пръв път единствено поради много големия излишък по текущата сметка (за Германия) --една държава, в която се изпълняваше програма (Ирландия), беше интегрирана отново в ПМД.</p> <p>Както през 2013 г., коригиращите мерки не бяха задействани, тъй като Комисията прецени, че мерките, представени в националните програми за реформи и програмите за стабилност и конвергенция, са достатъчно амбициозни. Вместо това</p>

						Комисията оповести специален мониторинг на изпълнението на политиката за Италия, Хърватия и Словения (прекомерни дисбаланси), и за Ирландия и Испания (за които се прилага наблюдение след приключването на програмата) и Франция.
--	--	--	--	--	--	--

2.2 Естество на дисбалансите и прекомерните дисбаланси, установени в периода 2012—2014 г.

	Година	Естество на дисбалансите
BE	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> макроикономическите промени в областта на външната конкурентоспособност на стоките и задлъжнялостта, особено във връзка с високото равнище на публичния дълг, заслужават допълнително внимание, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> макроикономическите промени в областта на външната конкурентоспособност на стоките и задлъжнялостта, особено във връзка с последиците от високото равнище на публичния дълг за реалната икономика, продължават да заслужават внимание.
	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> продължават да заслужават внимание промените, свързани с външната конкурентоспособност на стоките, като евентуално трайно влошаване би застрашило макроикономическата стабилност.
BG	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> трябва да се обърне внимание на външната задлъжнялост, както и на някои макроикономически промени, свързани с намаляването на задлъжнялостта в корпоративния сектор и с процеса на корекция на пазара на труда, така че да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> трябва да се обръща постоянно внимание на въздействието от намаляването на корпоративната задлъжнялост, както и от продължаващото коригиране на външните позиции, конкурентоспособността и пазара на труда.
	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> продължителната корекция на пазара на труда налага действия в областта на политиката, докато корекцията на външната позиция и намаляването на корпоративната задлъжнялост напредват добре.
DK	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> някои макроикономически промени, особено свързаните с външната конкурентоспособност и с потенциалните рискове относно задлъжнялостта на домакинствата, заслужават внимание, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> продължаващата корекция на жилищния пазар и високата задлъжнялост на домакинствата и частния сектор, а така също и стимулите на външната конкурентоспособност заслужават постоянно внимание.
	2014 г.	<i>Вече не е дисбаланс по смисъла на процедурата при прекомерни дисбаланси:</i> Корекцията на жилищния пазар и последствията от високия дълг на частния сектор за реалната икономика и стабилността на финансовия сектор изглеждат овладени. Тези процеси обаче, както и стимулите на външната конкурентоспособност налагат постоянен мониторинг.
DE	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> текущата сметка отбелязва постоянно много висок излишък в резултат на силната конкурентоспособност, като голяма част от спестяванията бяха инвестирани в чужбина. Това също е признак на продължаващ слаб вътрешен растеж и на вероятно неефективно разпределение на икономическите ресурси. Въпреки че излишъците по текущата сметка не пораждаат рискове, подобни на рисковете от големи дефицити, поради размера и постоянството си излишъкът по текущата сметка на Германия заслужава да му се обърне голямо внимание. Изключително подчертана е необходимостта от мерки за намаляване на риска от неблагоприятни последици за функционирането на националната икономика и на еврозоната, като се има предвид мащабът на германската икономика.
IE	2014 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> процесите във финансовия сектор, задлъжнялостта на частния и публичния сектор, както и свързаните с това високи брутни и нетни външни задължения, а също и положението на пазара на труда, означават, че все още са налице рискове.

ES	2012 г.	<i>Много сериозен дисбаланс:</i> необходимо е да се наблюдават отблизо макроикономическите промени, особено тези, свързани с високото равнище на дълга на частния сектор, отрицателната външноикономическа дългова позиция и финансовия сектор, които са повлияни от развитието на пазара на жилища, както и спешно да им се обърне внимание чрез икономическата политика, за да се избегнат всякакви неблагоприятни последици за функционирането на икономиката и на Икономическия и паричен съюз.
	2013 г.	<i>Прекомерен дисбаланс:</i> прекалено високото равнище на вътрешния и външния дълг продължава да създава рискове за растежа и финансовата стабилност. Решителните действия на равнище ЕС и от страна на Испания доведоха до видими корекции на потоците, намаляване на разходите за финансиране и намаляване на непосредствения риск.
	2014 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> коригирането на установените миналата година прекомерни дисбаланси отбеляза определен напредък в няколко направления, а завръщането към положителен растеж намали рисковете. При все това мащабът и взаимосвързаният характер на дисбалансите, и по-специално високите равнища на вътрешния и външния дълг, показват, че рискове са все още налице. Комисията ще продължи да прилага специфичен мониторинг на политиките, препоръчани от Съвета за Испания в контекста на европейския семестър, и ще докладва редовно на Съвета и Еврогрупата. Специфичният мониторинг ще се основава на наблюдение след приключване на програмата.
FR	2012 г.	<i>Сериозен дисбаланс:</i> някои макроикономически промени в областта на износа и на конкурентоспособността заслужават внимание, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> постоянно внимание заслужава влошаването на търговския баланс и конкурентоспособността, предизвикано от ценови и неценови фактори, и също така в контекста на все по-неблагоприятни външни позиции и висок публичен дълг. Особено подчертана е необходимостта от мерки за намаляване на риска от неблагоприятни последици за функционирането на френската икономика и на икономическия и паричен съюз, като се има предвид мащабът на френската икономика.
	2014 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> влошаването на търговския баланс и конкурентоспособността, както и последиците от високото равнище на задлъжнялост на публичния сектор изискват постоянно внимание относно политиката. Особено подчертана е необходимостта от решителни действия за намаляване на риска от неблагоприятни последици за функционирането на френската икономика и на еврозоната, като се вземат под внимание мащабът на френската икономика и потенциалното отражение върху функционирането на еврозоната. Предвид необходимостта от действия в областта на политиката, посочена още в ЗП от 2013 г., Комисията ще приведе в действие специфичен мониторинг на политиките, препоръчан от Съвета за Франция в контекста на европейския семестър, и ще докладва редовно на Съвета и Еврогрупата.
HR	2014 г.	<i>Прекомерен дисбаланс:</i> необходими са действия в областта на политиката по отношение на слабостите, възникващи от значителни външни задължения, спад в равнището на износа, висока задлъжнялост на дружествата и бързо растящ консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“, и всичко това в контекст на нисък растеж и слаб капацитет за приспособяване.
IT	2012 г.	<i>Сериозен дисбаланс:</i> макроикономическите промени в областта на износа заслужават внимание, тъй като след приемането на евро от Италия прогресивно губи външна конкурентоспособност. Предвид високото равнище на държавния дълг, увеличаването на потенциала за растеж следва да бъде ключов приоритет, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> износът и свързаната с него загуба на конкурентоспособност, както и високата публична задлъжнялост на фона на слабия растеж, заслужават допълнително внимание в рамките на широкообхватна програма за реформи, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката на Италия и на икономическия и паричен съюз, особено като се има предвид размерът на италианската икономика.

	2014 г.	<i>Прекомерен дисбаланс:</i> последиците от много високото равнище на държавния дълг и слабата външна конкурентоспособност, дължащи се в крайна сметка на продължителния слаб растеж на производителността, изискват спешно внимание относно политиката. Изключително подчертана е необходимостта от решителни мерки за намаляване на риска от неблагоприятни последици за функционирането на италианската икономика и на еврозоната, като се има предвид мащабът на италианската икономика.
CY	2012 г.	<i>Много сериозен дисбаланс:</i> необходимо е да се наблюдават отблизо макроикономическите промени в текущата сметка, публичните финанси и финансовия сектор, както и спешно да им се обърне внимание чрез икономическата политика, за да се избегнат всякакви неблагоприятни последици за функционирането на икономиката и на икономическия и паричен съюз.
HU	2012 г.	<i>Сериозен дисбаланс:</i> някои макроикономически промени, като силно отрицателната нетна инвестиционна международна позиция и държавния дълг, заслужават особено голямо внимание, за да се намалят съществените рискове от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> текущото коригиране на силно отрицателната нетна позиция на международните инвестиции, което се дължи до голяма степен на намаляване на задлъжнялостта на частния сектор в контекста на високото равнище на публичния дълг и неблагоприятната стопанска конюнктура, продължават да заслужават особено голямо внимание, за да се намалят съществените рискове от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2014 г.	<i>Дисбаланси, които изискват специфичен мониторинг и решителни действия в областта на политиката:</i> текущото коригиране на силно отрицателната международна нетна позиция и високото равнище на държавния и частния дълг в контекста на нестабилен финансов сектор и влошаващите се резултати на износа продължават да изискват голямо внимание, за да се намалят съществените рискове от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
LU	2014 г.	<i>Не е дисбаланс по смисъла на процедурата при прекомерни дисбаланси:</i> предизвикателствата произхождат от модела на растеж на основата на ефикасния финансов сектор, останал до голяма степен незасегнат от кризата. И все пак загубите на производствена конкурентоспособност, тенденциите на жилищния пазар и високото ниво на задлъжнялост на частния сектор заслужават постоянен мониторинг.
MT	2013 г.	<i>Дисбаланси:</i> необходимо е да се обърне внимание на дългосрочната устойчивост на публичните финанси; същевременно значителният финансов сектор, и по-специално силната връзка между банките, ориентирани към вътрешния пазар, и пазара на недвижими имоти, представлява предизвикателство за финансовата стабилност и налага постоянно наблюдение.
	2014 г.	<i>Вече не е дисбаланс по смисъла на процедурата при прекомерни дисбаланси:</i> въпреки че задлъжнялостта остава висока, рисковете за устойчивостта на дълга на частния и на публичния сектор и стабилността на финансовия сектор изглеждат овладени, макар и да заслужават постоянен мониторинг.
NL	2013 г.	<i>Дисбаланси:</i> заслужават внимание макроикономическите промени, свързани с дълга на частния сектор и натиска за намаляване на задлъжнялостта, съчетани с остатъчната неефективност на жилищния пазар. Въпреки че големият излишък по текущата сметка не поражда рискове, подобни на рисковете от големи дефицити, Комисията ще продължи да следи състоянието на текущата сметка на Нидерландия.
	2014 г.	<i>Дисбаланси:</i> заслужават внимание макроикономическите промени, свързани с дълга на частния сектор и текущото намаляване на задлъжнялостта, съчетани с продължаващата неефективност на жилищния пазар. Въпреки че големият излишък по текущата сметка не поражда рискове, подобни на рисковете от големи дефицити и е отчасти свързан с необходимостта от намаляване на задлъжнялостта, Комисията ще продължи да следи промените в текущата сметка на Нидерландия в контекста на европейския семестър.
SI	2012 г.	<i>Сериозен дисбаланс:</i> макроикономическите промени, свързани с намаляването на задлъжнялостта в корпоративния сектор и банковата стабилност, и с неблагоприятното, но не толкова наложително развитие в областта на външната конкурентоспособност, заслужават да бъдат строго наблюдавани, за да се намалят съществените рискове от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.

	2013 г.	<i>Прекомерен дисбаланс:</i> засега равнищата на частния и на публичния дълг са под критичните прагове, посочени в таблицата с показатели, а нетният външен дълг също е сравнително ограничен. Въпреки това в контекста на задълбочаването на неблагоприятните икономически тенденции остава висок рискът за стабилността на финансовия сектор, произтичащ от корпоративната задлъжнялост и процесът на нейното намаляване, включително и предвид взаимовръзката с равнището на държавния дълг. Тези рискове са съчетани с ограничени възможности за коригиране на трудовите и капиталовите пазари и с икономическа структура, доминирана от държавно участие. Периодите на несигурност в областта на политиката и правните пречки пред извършването на реформи попречиха на Словения адекватно да преодолее дисбалансите и да засили капацитета си за адаптиране, което доведе по-голяма уязвимост в момент на нарастващо напрежение около финансирането на държавния дълг.
	2014 г.	<i>Прекомерен дисбаланс:</i> през последната година дисбалансите бяха в процес на отстраняване благодарение на макроикономическата корекция и неотклонните действия в областта на политиката, предприети от Словения. При все това мащабът на необходимите корекции означава, че големи рискове са все още налице. Комисията ще продължи да прилага специфичен мониторинг на политиките, препоръчан от Съвета за Словения в контекста на европейския семестър, и ще докладва редовно на Съвета и Еврогрупата.
FI	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> макроикономическите промени, свързани с конкурентоспособността, заслужават внимание, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> заслужава да се следи по-внимателно сериозното влошаване на състоянието на текущата сметка и слабите резултати по отношение на износа, дължащи се на промишленото реструктуриране, както и да се обърне внимание на факторите за разходната и неразходната конкурентоспособност.
	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> заслужават да се следят внимателно слабите резултати на износа през последните години, дължащи се на промишлено реструктуриране, както и на фактори на разходната и неразходната конкурентоспособност.
SE	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> някои макроикономически промени по отношение на дълга на частния сектор и жилищния пазар заслужават внимание, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> заслужават внимание макроикономическите промени, свързани с дълга на частния сектор и намаляването на задлъжнялостта, съчетани с продължаващата неефективност на жилищния пазар. Въпреки че големият излишък по текущата сметка не поражда рискове, подобни на рисковете от големи дефицити, каквито има в други страни, Комисията ще продължи да наблюдава промените в текущата сметка на Швеция.
	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> процесите, свързани със задлъжнялостта на домакинствата, в съчетание с неефективността на жилищния пазар продължават да изискват внимание. Въпреки че големият излишък по текущата сметка не поражда рискове, подобни на рисковете от големи дефицити и е отчасти свързан с необходимостта от намаляване на задлъжнялостта, Комисията ще продължи да следи промените в текущата сметка на Швеция в контекста на европейския семестър.
UK	2012 г.	<i>Дисбаланс:</i> внимание заслужават макроикономическите промени в областта на задлъжнялостта на домакинствата и в областта на жилищния пазар, както и неблагоприятните, но неналагащи незабавно внимание промени в областта на външната конкурентоспособност, за да се намали рискът от неблагоприятни последици за функционирането на икономиката.
	2013 г.	<i>Дисбаланс:</i> внимание заслужават макроикономическите промени в областта на задлъжнялостта на домакинствата, свързани с високото равнище на ипотечните заеми и особеностите на жилищния пазар, както и неблагоприятните промени в областта на външната конкурентоспособност, особено що се отнася до стоковия износ и слабия растеж на производителността.
	2014 г.	<i>Дисбаланс:</i> процесите в дълга на домакинствата, свързани с високото равнище на ипотечните заеми и структурните особености на жилищния пазар, както и неблагоприятните промени по отношение на экспортните пазарни дялове продължават да изискват внимание.

2.3 Критерии, прилагани в изпълнението на процедурата при макроикономически дисбаланси

При изпълнението на процедурата Комисията обърна внимание на следните критерии. *Първо*, дисбалансът е тясно свързан с понятието за *устойчивост*. Ако дадена тенденция или ситуация е неустойчива, в крайна сметка е налице риск от драстични корекции. Такива тенденции могат да бъдат загуби на конкурентоспособност, които могат да представляват заплаха за високите нива на икономическа активност и заетост, или промени при кредитите и цените на активите, които представляват балони, некоригирани своевременно от пазарите, поради грешни очаквания. Устойчивостта обаче не се отнася само до тези структурни слабости, които се натрупват в продължение на дълги периоди; тя може да се отнася и до слабости във финансовия сектор, които се появяват в конкретни случаи (в резултат на външни сътресения или вътрешни промени или проблеми в националното регулиране на финансовия сектор) и които могат да застрашат финансовата устойчивост и да се разпространят из цялата икономика. Когато дадена страна загуби достъп до финансовите пазари или нейният финансов капацитет отслабва, може да бъдат направени драстични и носещи вреда корекции. *Второ*, дисбаланси могат да включват *сериозни деформации в разпределението на ресурсите*. Това може да се случи, например, когато вътрешните или трансграничните финансови потоци водят до прекомерното разширяване на един сектор. Това само по себе си може да доведе до неустойчивост, както сочат значителното разширяване на строителния сектор или твърде раздутите държавни сектори например. Тази характеристика допълва оценката на устойчивостта като обхваща, в рамките на понятието за дисбаланси, ситуации, които могат да бъдат финансово устойчиви сами по себе си, но имат висока социална и икономическа цена. Такъв е случаят на трайно високите *излишъци по текущата сметка*. Макар такива излишъци да не пораждаат безпокойство относно външната устойчивост на съответната страна,¹⁴ те могат обаче да са симптоматични за изкривено разпределение на ресурсите към търгуемия сектор, липсата на търсене и недостатъчното значение на инвестициите при формирането на капитала и блокиране на потенциала за средносрочен растеж. *Трето*, дисбаланси във връзка с процедурата при макроикономически дисбаланси *генерират вредоносни последици* за партньорите.¹⁵ По принцип такива последици не представляват дисбаланс *сами по себе си*, но те действат като усложняващи фактори за други дисбаланси, като големите дефицити или излишъци по текущата сметка. На практика Комисията полага усилия да направи оценка на макроикономическия риск (като претегля вероятността от неблагоприятни промени и въздействието им върху растежа, работните места и финансовата стабилност на всяка страна и ЕС и еврозоната като цяло) въз основа на *конкретната ситуация и динамика* и като преценява *политиките*, които се прилагат.

¹⁴ Вж. COM(2013)790.

¹⁵ Вж. *Тримесечен доклад относно еврозоната*, 2013 (2) и (3)